

ÉLETÜNK

XLII. évf. 3. szám (42. Jg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2010. március

ISTEN IGASZÁGOSSÁGA

XVI. Benedek pápa nagyböjti üzenete

Minden évben a nagyböjt alkalmával az Egyház arra hív minket, hogy őszintén megvizsgáljuk életünket az evangéliumi tanítás fényében. Ebben az évben az igazságosság gazdag témájában szeretnék néhány gondolatot javasolni, a páli megállapításból kiindulva: Isten igazságossága a Krisztusba vetett hit által nyilvánult meg (vö. Róm 3,21–22). (...)

Honnan ered az igazságtalanság?

Márk evangélista idézi Jézus következő szavait, amelyek ahhoz a korabeli vitához kapcsolódnak, hogy mi tiszta és mi tisztátalan: „Kívülről semmi sem kerülhet be az emberbe, ami beszennyezhetné. Hanem ami belőle származik, az teszi az embert tisztátalanná...”, ami kimegy az emberből, az teszi tisztátalanná az embert. Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat” (Mk 7,15.20–21). Az ételre vonatkozó közvetlen kérdésen túl a farizeusok reakciójában az ember egyik állandó kísértését fedezhetjük fel: egy külső okban azonosítani a rossz eredetét. Sok modern ideológia, ha jól megnézzük, ezt a feltételezést hordozza: mivel az igazságtalanság „kívülről” ered, azért, hogy igazságosság uralkodhasson, elég elhárítani azokat a külső okokat, amelyek akadályozzák ennek megvalósulását. Ez a gondolkodásmód – figyelmeztet Jézus – naiv és rövidlátó. Az igazságtalanságnak, a rossz gyümölcsének nem kizárólag külső gyökerei vannak; az emberi szívben gyökerezik, ahol a rosszal való titokzatos egység csirái rejlenek. Keserűen ismeri el a zsolttáros: „Lásd, én vétekben születtem, már akkor bűnös voltam, mikor anyám fogant” (Zsolt 51,7). Igen, egy mély hajlam az embert törekényé teszi, és elrontja azt a képességét, hogy közösségre lépjen másokkal. Mivel természeténél fogva nyitott a megosztás szabad áramlására, egy furcsa gravitációs erő érzékel önmagában, ami a magába forduláshoz és a mások feléti és másokkal szembeni érvényesüléshez vezet: ez az önzés, az eredeti bűn következménye. Ádám és Éva, a Sátán hazugságától elcsábítva, az isteni parancs ellenére ettek a titokzatos gyümölcsből, és ezzel a Szeretben való bizalom logikája helyére a gyanakvás és a versengés logikáját helyezték; a Másiktól való elfogadás és bizalommal teli várakozás logikája helyére a mohó szerzés és öns cselekvés logikáját állították (vö. Ter 3,1–6), melynek eredménye a nyugtalanság és bizonytalanság érzésének megtapasztalása lett. Hogyan tud az ember megszabadulni ettől az önző hajlamtól és megnyílni a szeretetre?

Igazságosság és Sedaqah

Israél bölcsességének szívében mély kapcsolatot találunk a „gyengét a porból fölemelő” (vö. Zsolt 113,7) és a felebarát iránti igazságosság között. Maga a héber sedaqah szó is, mely az igazságosság erényére mutat rá, jól kifejezi azt. (Folytatás a 6. oldalon)

Angyali üdvözlés

Fra Filippo Lippi 1406–1469
(Doria-Pamphili Galéria, Róma)

A MAGASABB CÉL

Ahogy az aranyat a tűz tisztítja, úgy az Isten iránti szeretet a szenvedésekben tökéletesedik.

Ha tehát a lélekre a legkülönfélébb kísértések és nehézségek zúdulnak, ha elhagyatottság és lelki sötétség veszi körül, ha szinte az Úr Jézushoz hasonlóan enyhülés és vigasz nélkül függ a keresztfán, de ennek ellenére, Isten kegyelmének segítségével békével és örömmel fogadja és hosszabb időn át is türelmesen hordozza ezt a keresztet – ez az igazi tökéletesség. A lélek nem is gondolja, milyen magasságokba emeli, és milyen nagy dicsőséget készít számára az Úr a mennyben.

*

Minden áldozatban van valami fájdalom, kellemetlen. Ha az áldozatnak csak ezt a negatív oldalát néznénk, egészen elviselhetetlenné válna, mivel az áldozat önmagában nem lehet cél. Az emberi természet igényli is, hogy az áldozat nagyobb jó, egy magasabb cél érdekét szolgálja, ami felülmúlja az áldozatot. (Szent Maximilian Kolbe)

URUNK SZÜLETÉSÉNEK HÍRÜLADÁSA

Gyümölcsoltó Boldogasszony

Annuntiatio Beatæ Mariæ Virginis – Gyümölcsoltó Boldogasszony napja a megtestesülés, Isten Fiának Mária szüzi méhében történt fogantatásának ünnepe. Szűz Mária válasza az isteni megszületésre, a megváltás művének kezdete tezezi jelesse e napot.

Gyümölcsoltó Boldogasszony, Urunk születésének hírüladása egyik legrégebbi egyházi ünnepünk. Jézus születését kilenc hónappal megelőző nap, melyen Gábor főangyal meglátogatta Máriát Názáretben a megtestesülés örömhírével. 692-ben említik először, amikor a III. Konstantinápolyi Zsinat helyesnek ítélte a nagyböjtből történő ünneplését; eszerint már hosszú ideje ünneplhettek. A keleti liturgiák az ünnepet az Úr ünnepei között tartották számon, a II. Vatikáni Zsinat utáni liturgikus reform ehhez tért vissza.

Március 25-én az angyali üdvözléssel emlékezik meg az Anyaszentegyház: Isten elküldte Gábor arkangyalt, hogy hírvigye Szűz Máriának az Istenanyaság nagy titkát: a Megváltó születését. Beteljesedett Isten ígérete; valóra vált a próféta szó: a Szentlélek teremtő erejével a Boldogasszony Szűz Istenanyává lett. Mária-ünnepként tartjuk számon, ám elsősorban a második isteni személy megtestesüléséről szól, hiszen Jézus világba lépése hírüladásának rejtett eseményével kezdődött el. XVI. Benedek pápa szavai: „Az Angyali Üdvözlés Szent Lukács evangéliumának elbeszélésében egy rejtve történt, egyszerű esemény – senki nem látta, senki sem tudott róla, csak Mária –, mégis meghatározó jelentőségű az egész emberiség történelmében. Amikor a Szűz kimondta igenjét az Angyal bejelentésére, Jézus megfogant, és általa új korszak kezdődött a történelemben.”

*

A szegedi eredetű Lányi-kódexben Testfogadó Boldogasszony, az Érdy-kódexben Asszonyunk Szűz Máriának szepletelen fogantatja, a löcsei kalendáriumban (1642) Boldogasszony fogadása,

a moldvai csángó Gajcsánában Gyümölcsoltó az ünnepnap elnevezése. Az ünnepi szentmise liturgiájához Padányi Bíró Márton följegyzése szerint hozzátartozott a leborulás szép hagyománya: „Karácsony napján és a Szűz Mária napján, főképpen pedig Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, a misemondó pap az isteni szolgálatban lévő több társaival együtt az oltár eleibe mégyen. Ott a legelső, legalsó grádicson éppen a földig leborul, így imádja a megtestesült Igét.” A megtestesülés ünnepe ihlette az Üdvözlégy és az Úrangyala imádságokat.

*

Gyümölcsoltó Boldogasszony művészi ábrázolásain a Gábor angyal kezében vagy külön vázában látható lilium nem Mária tisztaságára, hanem a paradicsomi életfára utal, amelyből a megváltás sarjadzik.

„Valójában Mária igenje Krisztus igenjét vetítette előre, amikor a világba jött, ahogy a Zsidókhoz írt levél idézi a 39. zsolttart: »Nézd, megyek, Istenem, hogy teljesítem akarodat, amint a könyvtékercsiben rólam írva van.« (Zsid 10,7) (...) »Mária válasza az angyalnak tovább folytatódik az Egyházban, amely arra hivatott, hogy Krisztust megjelenítse a történelemben, készséggel kínálva fel szolgálatát, hogy Isten továbbra is meglátogathassa az emberiséget az ő kegyelmével» – írja XVI. Benedek pápa. „A nagyböjti időszakban gyakrabban elmélkedünk a Szűzanyáról, aki a Kálvárián megpecsételte Názáretben kimondott igenjét. Jézussal, az Atya szeretetének tanújával egyesülve Mária megtapasztalta a lélek vértanúságát. Kérjük bizalommal az ő közbenjárását, hogy az Egyház, küldetéséhez hűen, bátran tanúságot tegyen Isten szeretetéről az egész világnak.” □

ROMÁNIAI FŐPÁSZTOROK A SZENTATYÁNÁL

A Szent Péter-bazilikában február 8-án reggel bemutatott szentmisével megkezdődött a romániai püspökök ad limina látogatása Rómában. A szentmisét Szent Péter apostolfejedelem sírjánál mutatták be a római- és a görög katolikus püspökök.

Miseszándékukba belefoglalták a romániai egyházmegyéket felajánlását, és külön imádkoztak a nyugalmazott főpásztorokért, az egyházmegyes papokért, szerzetesekért és szerzetesnőkért, valamint a hívekért. Megerősítették ígértüket, melynek értelmében a rájuk bízottak tanítását, vezetését és megszentelését, Szent Péter utóda iránti hűségben és ragaszkodással akarják végezni. A püspöki kar tagjai közösen imádkoztak Isten Szolgájá, II. János Pál pápa sírjánál is.

A szentmisét követően azonnal kezdetét vette a különböző római hivatalok meglátogatása. Elsőként a Megszentelt Élet Intézményeinek és az Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja, majd a Keleti Egyházak Kongregációja hallgatta meg a püspökök beszámolóját. Délben

az Államtitkárság II. Szekciója, az Államközi Kapcsolatok Részlege fogadta a romániai püspököket.

(Folytatás a 3. oldalon)

Az erdélyi magyar püspökök a római Szent István Zarándokházban találkoztak a római magyar papok közösségével is. Felvételünk az ottani Szent István-templom főoltára előtt készült

ROMÁNIAI...

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezzel párhuzamosan már délelőtt megkezdődtek a püspökök magánkihallgatásai a Szentatyánál. A 15-20 perces négyesemléti beszélgetések alatt a püspököknek alkalmuk volt személyesen is beszámolni a XVI. Benedek pápának a részvételéről és törekvéseiről. A Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegye főpásztora, Böcskei László megyéspüspök beszámolt Szent László egyházmegyéjének életéről, különösen az elmúlt esztendő tapasztalatairól. Szó esett a hit értékeinek megőrzéséről, a papi közösség állandó ápolásáról, a katolikus oktatásról, a felekezeti közötti kapcsolattartásról, valamint a helyi Egyház társadalmi szerepvállalásáról is. A személyes kihallgatás végén Nagyvárad püspöke ajándékot nyújtott át a Szentatyának: egy Szent László boldoggyávátásának 800. évfordulójára készített emlékrmet, valamint Isten Szolgája, Bogdánffy Szilárd vértanú püspököt ábrázoló plakettet is, akinek boldoggyávátását külön kérte a Szentatyától a főpásztor.

Az est folyamán az erdélyi katolikus püspökök – Gyulafehérvár, Nagyvárad, Szatmár és Temesvár – meglátogatták a Szent István Házat, ahol a Rómban tevékenykedő magyar lelkipásztorokkal találkoztak.

A második nap a püspökök a Szent Péter-bazilika altplomában található Magyarok Nagyszonyon-kápolnában mutattak be szentmisét. A koncelebrációt Jakubinyi György gyulafehérvári érsek vezette, aki a homíliában rámutatott a keresztény ember zárandoklatának igazi hitből fakadó tartalmára. Ezt követően a főpásztorok felkeresték a Kléruskongregációt, a Hitani Kongregációt, a Törvénykommunikációt, a Vándorlót és Útonlevőt, valamint az Igazságosság és Béke Pápai Tanácsát. Az est folyamán a püspökök a Collegium Germanicum et Hungaricum vendégei voltak.

Fontos találkozásokra adtak lehetőséget a Szentéavatási Kongregációnál tett látogatások, ahol a püspökök külön információkat kaphattak a folyamatban lévő boldoggyávátási eljárásokról. Bemutatóra került Bogdánffy Szilárd nagyváradi vértanú püspök ügye, mivel annak tárgyalási része januárban már lezárult, és a következő hetekben várhatóan megszülethetik a Szentatyát által aláírt határozat is, amely lehetővé teszi a boldoggyávátást. A kongregáció elöljárója arra buzdítja a nagyváradi híveket, hogy komoly lelki előkészületben várják az egyházmegye életének e nagy eseményét. A Szentéavatási Kongregációnál tett látogatáskor elhangzott, hogy hamarosan lezárul a Szatmári Egyházmegye püspökének, Scheffler János vértanú püspöknek az ügye is, továbbá a begyűjtött adatok alapján folyamatban van Márton Áron erdélyi püspök boldoggyávátási eljárása is. A Kultúra Pápai Tanácsánál a főpásztorok részéről kifejezésre kerültek azon nehézségek, amelyekkel az egyházi kulturális javak visszaszerzése és azok megőrzése érdekében kell megküzdnie.

A Romániai Püspöki Kar tagjai a harmadik napon a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikához zárandokoltak, ahol Szent Pál apostol sirjánál imádkoztak közbenjárásért kérve egyházmegyéjük papságáért és híveikért. A bazilikában keleti rítusban mutattak be szentmisét a római- és görög katolikus püspökök. Az este folyamán az erdélyi püspökök a Pápai Magyar Intézet vendégei voltak.

A negyedik napon a Lourdes-i Boldogságos Szűz ünnepén a püspökök közösen mutattak be a szentmisét XVI. Benedek pápával a Szent Péter-bazilikában. Este a püspöki kar tagjai a Romániai Szentcséki Nagykövetség által szervezett ünnepségen vettek részt. (MK)

A LONDONI SZENT ISTVÁN HÁZBAN

Öt évvel ezelőtt kérés érkezett Angliából a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciához, hogy szeretnének lelkipásztori segítséget kapni az ottani magyar katolikusok ellátásához. 2005 őszén mégis váratlanul érte Beer Miklós váci megyéspüspök kérdése Virágh József vácrátóti plébánost: lenne-e kedve az ottani szolgálatához? Az atya akkor még nem tudta, hogy miről is lenne szó igazán, de jó papként igyekezett azzal válaszolni, hogy készségesen elvállalja a feladatot. 2005. december 2-án meg is érkezett új állomáshelyére, ahol Tüttő György korábbi főlelkész vezette be a helyi ismeretekbe.

A hivatalos papíron kezdetől fogva az állt, hogy az angliai magyar katolikusok főlelkésze –veszi át a szót József atya –, de valójában a Szent István Ház megnyitásával vettem át teljességében ezt a pozíciót.

– Milyen lélekszámú az itteni közösség?

– Lélekszámot illetően nagyon nehéz pontos adatot mondani. A Honismeret nevű honlap szerint jelenleg 25-30 ezer magyar él Angliában. Más adatok szerint pusztán Londonban él ennyi magyar. Nem beszélve arról, hogy aki magyar, gyakran román, vagy szlovák állampolgár.

– Az itt született vagy nagyon fiatal korban idejött gyerekek már angol iskolába, és valószínűleg angol katolikus templomba járnak.

– Igen, ez a helyzet. A Magyarok Nagyszonyonja lelkészséghez hasonlóan közel 60 „ethnic chaplaincy” működik csak a Westminsteri Egyházmegyeiben. Talán meglepő, hogy ezek az úgynevezett nemzeti lelkészségek nem plébániák. Úgyhogy a magyar nyelvű szentmisék, lelkipásztori ellátás, közös ünnepelés, keresztelés, temetés, házasságkötés alkalmával találkozunk, de hivatalosan mindenki a saját plébániájához tartozik.

– Ez azt jelenti, hogy nincs is minden vasárnap magyar mise?

– De van minden vasárnap, hiszen egy papnak és a hívó közösségnek a legfontosabb ünnepe az Úr feltámadásának megünneplése. Londonban például első és harmadik vasárnapon, a többi vasárnapokon a vidéki helyeken vannak körforrásban a szentmisék: havi rendszerességgel Dél-Londonban, Croydonban az utolsó vasárnapokon, a többi üres vasárnapon Lutonban, Readingben, Bristol-

Bőjte Csaba ferences atya – aki lelki gyakorlatot tartott a Szent István Házban – Virágh József atyával

ban, és most úgy tűnik, hogy újrászerveződik a brightoni szentmise is.

– Észak-Angliában mi a helyzet?

– Szerencsés helyzetben vagyok, ugyanis van egy kollégám, Fülöp Menyhért atya, aki az északi területek lelkipásztori ellátásáért felel, az ő központja Manchester-Rochdale.

– Észak-Írországban talán nincsen elég magyar, hogy hasonló ellátásban részesüljenek?

– Igény lenne rá, többször érdeklődnek a Királyság egész területéről magyarok, kérdezik hol van a legközelebbi magyar szentmise. A legtöbbször családostól kell okoznom a válasszal, de biztatásként mindig mondom, kezdjék el a szervezést, egymás, és az esetlegesen már meglévő magyar közösség megtalálását, azután fognak alkalmas időpontot találni. Jeleztek már Írországból, Skóciából, Edinburghból, Canterburyből, Oxfordból...

– A Szent István Ház két éve működik, és nagyon szép és tágas, nagyobb

a befogadóképessége, mint a korábbi használt épület.

– Igen, a Mindszenty Ház, eredeti nevén Mindszenty Otthon 1954-től bő fél évszázadon keresztül adta otthont a katolikus közösségnek, ám idővel szűknek bizonyult. Sok-sok ember szellemi és anyagi áldozata révén alakult ki a közösség új otthona. 2008. április 27-én nyílt meg hivatalosan a Szent István Ház South Ealingben.

– Milyen rendszeres közösségi, katolikus közösségi munka folyik itt?

– Maga a ház az Angliai Római Katolikus Magyarok Egyesületének tulajdona, a rendezvények nagy része egyesületi szervezésű. A házban belül talált otthonra a Magyarok Nagyszonyonja Római Katolikus Lelkészség is az Árpád-házi Szent Erzsébet-kápolnával, hivatalával, irodájával és a lelkészlakással. A rendszeres szentmisék, lelki és lelkipásztori programok karácsony és húsvét előtt, biblióra, elmélkedési és imaalkalmak, csoportos rendezvények, szentségi előkészítések, pl. házasságkötés előtti jegyes kurzusok, karitatív tevékenységek, beteglátogatások, kirándulások, lelkinapok a szabadban, zárandoklatok szervezése – ezek mind a lelkesítési élet részei.

– Milyen kulturális vagy klubszerű lehetőségeket nyújt a Szent István Ház?

– Könyvek kölcsönzésére van lehetőség. Folyamatosan gyarapszik ajándékkönyvekkel a gyűjteményünk. A kulturális rendezvények közé tartoznak a nemzeti ünnepek alkalmi, szavalóverseny és versfeszítél, vendégművészek fellépései különféle műfajokban, két tánc csoport, táncház, argentin tangó iskola, a fiataljainkból alakult Másik Oldal Szintársulat előadásai, bálók, vásárok, játékosági rendezvények, karaoke, ki mit tud, gyertyafények, forralt boros irodalmi est, zenélések, előadások, filmklub, beszélgetés meghívott vendégekkel...

Jotischky László

HOGYAN TOVÁBB PÁRIZSBAN?

látni a Missziót egy év múlva, öt év múlva és tíz év múlva...

Mit is jelent a misszió? A Magyar Értelmű Szótár szerint a misszió jelentése: megbízatás, küldetés. Számunkra sokkal több, hiszen a Párizsi Magyar Katolikus Misszió egy magyar sziget a francia tengerben, ahol magyarságunk és katolikus hitünket tudjuk gyakorolni és megélni hétről hétre. Egyben ez a hely egy felszentelt kápolna, az Úr háza, amit az itt jelenlévő Oltárszentség is jelez.

A sok javaslat között volt, hogy megújítsuk a Misszió honlapját, élővé, interaktívá és főleg vonzóvá varázsoljuk vele a Missziót. A pápa is arra bízta a január 24-én közzétett kommunikációs világnapra szóló üzenetében, hogy a papok az Evangélium terjesztésére használják az internetet. Hogyan is hangzik Missziónk mottója a világhálón:

„Magyarul tanított imádkozni anyám, és szeretni téged, gyönyörű szép hazám.”

Hiszen imádkozni és álmodni csak az anyanyelvén tud igazán jól az ember. Urunk akarata az lenne, ha igazi szeretetközösséggé válna a Párizsi Magyar Katolikus Misszió, ahol szeretettel vagyunk egymás iránt, odafigyelünk egymásra, és vasárnapról vasárnapra karmesterünk vezényletével együtt játszunk el Urunk

legszentebb szimfóniáját, fiának, Jézus Krisztusnak az üdvözítő keresztahalát.

A Misszió a közösségek közössége, a Szentháromság ikonja. István atya elhozta nekünk a mustármagot, és nekünk kell azt ápolni és gondozni, hogy nagy fáva névkedjen és termést hozzon. Milyen gyümölcsök lehetnek Misszióknak? Például a megtérések... A feladatok, a szervezések csak másodlagosak. Elsősorban Isten csatlója vagyunk, ahol szétrúgás, gyűlölködés és harag helyett szeretnünk kell egymást. Természetesen lehet kritika, ha az építő, lehet megjegyzés, ha az jóindulatú és lehet javaslat, ha az konstruktív.

Misszióknak már van néhány programja a vasárnapi szentmisék mellett: kéthetente hittanórák, magyar iskola, imaeskola és házasságkötés; havonta van a magyar baráti kör. Ezek a közösségek nem kirekesztőek, hanem ellenkezőleg, szeretetközösségek és bárki számára nyitottak. Ezen kívül lesz gyerek- és felnőtt lelki nap, hétvégi férfi és női lelki gyakorlat, piknik, családi tábor, gyerek rajzpályázat, gyerek farsang, zárandoklatok, cserkész, sportprogramok, szavalóverseny, magyar napok, könyvvásár és karácsonyi vásár. Ezek közül mindenkinél megtalálható a neki megfelelő, ahol jól érzi magát, szeretetet adhat és kaphat, növekedhet katolikus hitében és magyarságában.

Boros Árpád

Gyermekeknek

ANGYALI ÜDVÖZLET

Gondolom, hogy ti is kaptok már valamilyen jó hírt. Például azt, hogy a szünetben majd valami szép helyre mentek nyaralni, mondjuk a tengerpartra, vagy a Balatonra. Vagy olyan hírt, hogy látogatóba érkezik a messiás távolból a nagymama, vagy egy távoli rokon, ismerős.

Mária is kapott egyszer egy jó hírt. Gábor angyal hozta számára. Emlékeztek, hogy mi volt az a jó hír? Az volt, hogy ő lesz a Messiás édesanyja. „Gyermekek fogasz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni. Nagy lesz ő, és a Magasságbeli Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját, és uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége.” – ezeket mondta Máriának az angyal.

Fiataloknak

JÉZUS UJJA

Tudjátok, mit jelent szegyenkezni? Egy olyan érzés, mint a gyermeké, aki „rossz fát tesz a tűzre”, az élet szobájának sarkába utasítva, szembe a fallal, hogy senki se lássa. Egy bénító érzés, ami összezorítja szívünket... Van-e remény, van-e valami, ami törölheti szegyenünket? A válasz: igen, van. Isten kegyelme nagyobb szegyenünkénél, nagyobb minden bűnnél, kudarcnál, ami csak érhet bennünket az életben. Erről szól János 8,1-11, a házasságtörő asszony története, aki tudta, hogy nagy az ő szegylene... Azok, akik őt Jézus elé hurcolták, kihasználta szegyenét Jézus ellen. „Hát te mit mondasz?” Jézus nem válaszol, hanem

Gondoljatok csak bele, milyen óriási, történelmi eseményt ad hírül az angyal. A föld valamennyi lakója közül csak egyetlenegnek adatik meg ez a rendkívüli kegyelem. Mária mégis szerényen így felel: „Az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint”. És képzeljétek csak el, ezután nem télenkedik, hanem útnak indul idős rokonához, Erzsébethez, hogy segítségére legyen.

Nagy tanítás ez számunkra. Miközben a Megváltó második eljvetelére várunk, mi sem tétlenkedhetünk. Az ígértet, a jó hír birtokában is – vagy éppen ezért – segítségünk kell másokon. Így leszünk igazán méltók a nagy ígértet beteljesedésére.

András bácsi

MIÉRT NEHÉZ A PÁRBESZÉD?

Miért nehéz az ortodox zsidóknak a katolikusokkal való párbeszéd? – a kérdésre Mordehai Levi, Izrael szentszéki nagykövete a vatikáni napilap, a L'Osservatore Romano január 13-i számában válaszol annak kapcsán, hogy XVI. Benedek január 17-én a római zsinagógába látogatott. A diplomata megalapítja, hogy míg a zsidóság általában véve támogatja a legmagasabb szintű hivatalos párbeszéd folytatását az izraeli Központi Rabbínatus és a Szentszék között, az ortodox zsidók szkeptikusok ez ügyben.

A nagykövet szerint a legfőbb akadályt az jelenti, hogy a zsidók többségének nincs szüksége másokra ahhoz, hogy meghatározza saját vallási önazonosságát. Nem tart igényt semmiféle más teológiai utalásra a Biblián kívül, amely kimondja, hogy a zsidók Isten választott gyermekei. Ez a kiváltságosság nem jelentett mindig áldást a történelem folyamán – állapítja meg Mordehai Levi. Kezdetekben a zsidóság nem volt ellenséges a prozelitizmussal szemben; az ókorban tagadhatatlanul magába olvasztotta a görög-római kultúra elemeit. A száműzetés idejében azonban a zsidók olyan környezetben éltek, amely gyakran ellenséges volt irányukban, és mindig arra törekedett, hogy más vallásra térítse őket.

A L'Osservatore Romano cikke felidézi Maimonides, a XII–XIII. században élt zsidó vallásbölcsestől, aki 1180-ban összeállította a zsidó törvények héberül írt kódifikációját, a Misne-Tórát (a Tóra ismétlése). Művét Josef Caro rabbi a XVI. században foglalta össze. 1560 körül megírta az életviteli szabályokat tartalmazó Sulhán Aruh című könyvet. Az ún. „há-láchához”, zsidó jogrendszerhez ragaszkodó ortodox zsidóság ma nagyrészt ebből merít. (Háláchá annyit jelent, mint járható út, járható ösvény). Caro rabbi célja az volt, hogy mindenáron megőrizze a hagyományt és a túlélés technikáját, még Izraelben is, az egyetlen olyan társadalomban, amelyben a zsidók képviselik a többséget.

Tény, hogy a reformzsidóság és a konzervatívok nyitottabbak a keresztényekkel folytatott párbeszédre, mint az ortodoxok – írja Izrael szentszéki nagykövete. Ez amerikai életpaszatlatok révén lehetséges, mivel társadalmuk szerves része a különféle etnikai és vallási csoportok együttese. Az ortodox zsidóság legfőbb tekintélye Amerikában Soloveitchik rabbi, aki nem helyeselte az olyan vallásközi párbeszédet, amely a katolikusokkal a hit alaptevételeinek megvitatását célozta. Alógnak nem utasított el egy olyan dialógust, amely a társadalmi együttélés javulását, a közjót szolgálja. Ezért a katolikusokkal folytatott párbeszéd úgynevezett „könyvnyit” témákra korlátozódik, mint a bioetika, a környezetvédelem, az erőszak, vagyis amelyek nem érintik a valláspolitikai kérdéseit; továbbá nem tartalmaznak olyan tanbeli alaptevételeket, mint a Credo, a Szentháromság, a Messiás eljövetele, a szentségek.

A zsidóság nagy többsége a diaszpórában úgy éli meg életét, mint egy sérelmes küzdelmet a túlélésért. Úgy érzi, hogy a katolikusok szüntelenül meg akarják téríteni őket, kedvesen vagy sokszor erőszakosan. A zsidóság ellenérzé-

Ortodox zsidók imádkoznak a Siratófalnál

se a kereszténységgel szemben már az ókorban is jelen volt. Ez a zsidóság körében létrejött „családi szétzakadásnak” tudható be, amelyben mindkét fél versengett egymással, hogy elnyerje Isten jóindulatát. Az első keresztény közösség elszakadt a hagyományos zsidóság kötelekeitől. E folyamat nagy hitvita-irodalmat hívott életre, amelyből kivették a részüket a zsidók is. Ez az ellenzeng Európában tovább folytatódott a középkorban, sőt rituális formában néhány zsidó imában is megfogalmazódik. Sok ortodox zsidó nem lépett be templomba, és nem kívánt keresztel szembesülni.

Izrael szentszéki nagykövete a L'Osservatore Romano hasábjain pavlovi reflexhez hasonlítja az egykori trauma még ma is tartó következményeire fűződő magatartást. Egy múltbéli súlyos és fájdalmas seb minden alkalommal újból felzakad, amikor az áldozat hőhéra jelképeivel kerül szembe. Van továbbá egy láthatatlan akadály is, amelyről nem esik szó. Minden párbeszédben jelen van az alapvető kíváncsiság, hogy jobban megismerjük beszédpartnerünket. Tolsztoj írta a Háború és békeben: „Mindent megérteni annyit jelent, mint mindent megbocsátani”. Lehet, hogy a zsidók, akik még ma gukbán hordozzák a sérüléseket, kerülni kívánnak minden olyan helyzetet, amelyben meg kell bocsátani, különösen, ha az illetőt – helyesen vagy tévesen – a hóhér képviselőjével azonosítják.

A zsidó áldozatok látszólag képtelenek arra, hogy feloldozzák a régen vagy a közelmúltban testvéreik ellen elkövetett gonoszított elkövetőit. A katolikusok hozzászoktak a heti gyónás gyakorlatához, hogy feloldozást kapjanak. A zsidóságnál is létezik ez a szertartás, azonban csak egy évben egyszer, a Jom Kippur alkalmával. Ekkor kérjük Isten feloldozását és bocsánatot testvéreink számára – fejezi be cikkét Mordehai Levi, Izrael szentszéki nagykövete.

(Vatikáni Rádió)

A DÉLIBÁB SZÍNHÁZ PÁRIZSBAN

A legtöbb Párizsban élő idős magyar ember az unokáját is elvitte a komáromi Délibáb Színház előadására. Az utazásról a társulat egyik vezetőjét, Mikolasek Zsófiát kérdeztük.

– Színházunk egy korábbi tagja igen jó kapcsolatot ápol a Párizsi Magyar Katolikus Misszióval. Az ő meghívásukra látogattunk el Párizsba, ahol egy betlehemeset mutatunk meg az ottani katolikus közösség tagjainak. Ezt az előadást már egy évvel korábban láthatta a komáromi közönség, a párizsi bemutatóra azonban kisse átkoreografáltuk a darabot, változtak a szereplők, a legnagyobb újítás pedig az élőzenei kíséret volt. Társulatunk apraja-nagyja több héten át gyakorolt, de megérte a fáradságot.

Az ottani katolikus közösség nagyrészt idős emberekből áll, legtöbbször az unokájával érkezett a betlehemes bemutatójára. Nagyszerű érzés volt látni, hogy ezek az idős férfiak és nők velünk együtt énekeltek a dalokat. Sokan meghatódtak az előadáson, néhány néző szemébe még könny is gyűlt az emlékek láttán. Ennél nagyobb elismerés pedig nem is kell – olvashattuk a Tatabányán megjelenő 24 Óra című újság január 31-i számában. □

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Maga a pápa számos alkalommal erőteljes és jól kidolgozott nyilatkozatokat tett erről a témáról (pl. a 2009. január 1-jei béke világnapra küldött üzenetében); ugyanígy a Szentszék képviselői az ENSZ-ben és egyéb nemzetközi fórumokon.

Imádkozunk a Szentatyával, hogy ez a válság, amely egyaránt jelenthet veszélyt és kedvező lehetőséget, tegyen minket egyre alkalmasabbá arra, hogy tartós változást hajtsunk végre. Nem folytathatjuk azzal, hogy pusztán gyalázzuk azt az egyenlőtlenséget, amely fennáll a gazdagok fogyasztásának magas szintje meg a szegények helyzete között (igaz, hogy ez utóbbi egyre tragikusabbá válik, akár országokra, akár személyekre vonatkoztatjuk). A jelenlegi válság kedvező alkalom arra, hogy komolyan elmozduljunk másféle lehetőségeket megengedő gazdasági formák felé (ilyenek pl. a kiskölcsonöket nyújtó bankok létesítése, a becstelen kereskedelem megteremtése). A rossz időszak megmutatta, hogy amikor a politikát igazán összekapcsoljuk a közjóra irányuló töredéssel, pár hónap leforgása alatt óriási pénzüsségeket lehet előteremteni a pénzücs megmentésére. Igenis lehetséges nagy megoldások érdekében összehozni nagy erőforrásokat.

Imádkozunk, „hogy a világgazdaságot az igazságosság és a méltányosság ismérvei szerint vezessék, számításba véve a népek, különösen a szegény népek valós szükségleteit”.

II.

Missziós szándék: Afrika egyházai

2009. október 4-től 25-ig tartották Rómában a Püspökök Színódusának második afrikai ülését. Témája: „Az Egyház Afrikában a kiengesztelődés, az igazságosság és a béke szolgálatára. „Ti vagytok a föld sója; ti vagytok a világ világossága.” Ez a második ülés kapcsolódott az 1994-es első üléshez: „Az Egyház Afrikában és evange-

lizáló küldetése a 2000. év felé tartva. »Tanímul lesztek.« Afrika mintegy 660 püspökének jó egyötöde vett részt az ülésen, más főpásztorokkal és szakértőkkel együtt, összesen 244-en, amelyek üzenete a még ezután megjelenő pápai dokumentumban kerül majd összefoglaló megfogalmazásra.

A színódusi felszólalások egy-két részlete hozzásegít ahhoz, hogy konkrétan miéért is imádkozunk.

– Turkson bíboros fő relátor felidézte a világrész súlyos problémáit: a szexuális terjedése, etnikai összejáratások, elvándorlás, a hagyományos házasság válsága (család, szexualitás, abortusz, fogamzásgátlás, gémanipuláció), drog- és fegyverkereskedelem, klímaváltozás (szárazság, áradások, éhínség).

– Afrika a jövő világrésze. Az elkövetkező 40 évben erős népességnövekedés várható: 2050-ben kétfélmillárd lesz lakosainak száma, a mostaninak kétszerese. Potenciális munkaerő- és energiaforrások azonban csak akkor válnak valósággá, ha Afrika felszabadul az éhezés és a rosszul tápláltság igája alól. A közéletben meg kell változtatni a demokráciát, a jog elsőbbségét, a törvényességet, a független igazságszolgáltatást. Alapvető az élelmezési biztonság; az elmúlt két évben az éhségáldozatok 22 ország kormányait ingatták meg.

– A színódusi atyák keserűen említették meg, hogy a társadalom egyre inkább eltávolodik a hagyományos értékektől; különösen sok támadás éri a családot és a házasságról alkotott felfogást. Az egészségesség családot fenyegetik a szegénység, a konfliktusok, különféle hiedelmek, mágiás gyakorlatok, malária és AIDS. A nők helyzete (csupán némileg) javult.

– A színódus természetesen nem valami sajátos ENSZ-ülés, hiszen központi témája Krisztus, a kiengesztelődés, az igazságosság, a béke.

Imádkozunk, „hogy Afrika egyházai a földrész minden vidékén jelei és eszközei legyenek a kiengesztelődésnek és az igazságosságnak”.

Claudio Barriga SJ – Nagy Ferenc SJ

Floridai levél

NE HALAT –
HÁLÓT

Az ismert angol közmondás változata a „Ne halat – hálót”. Az eredeti jóval hosszabb: *Halat adsz valakinek – egy napra van mit emnie, megtanítod horgászni – ellátod egész életére.*

Dan West amerikai farmer a mondásban rejlő igazságot a maga gyakorlati módján megváltoztatta: ne egy csupor tejet adj, hanem tehenet! Ez a gondolat lett az alapja a kezdeményezéséből kinőtt, 1944-ben alapított Heifer International, Nemzetközi Úszó altruista szervezetnek, amely mára 125 országban lát el rászoruló családokat „háló”-val, illetve, ahol az előfeltételek lehetővé teszik: naposcsibékkal, kiskacsákkal, bárányokkal, növények lánakkal, facsemetékkel, úszókkal, vetőmaggal... sorolhatnám.

A Heifer International központja az Arkansas állambeli Little Rock-ban van. Célja az éhség megszüntetése, de legáltalában csökkentése, ugyanakkor földünk védelme. Alap gondolata a múlt század 30-as éveinek Európájába, a polgárháború sújtotta Spanyolországba vezet. Dan West egy amerikai egyházi segélyszervezet tagjaként közvetlenül látta a szenvedő nép nyomorúságos helyzetét. Hazajöve ez ösztökölte a cselekvésre. És bár számtalan hasonló szervezetről tudunk, a Heifer, kettős céljával, kilóg a sorból. Nemcsak ajándékokat oszt szét és teremt meg az önellátás, önállóság, önbecsülés alapját, de programjával hozzásegíti, sőt kötelezi az elfogadottak, hogy a hozamból – meghatározott kulcs alapján – másoknak is juttassanak, megteremtve ezzel az egyre erősödő, jól működő közösség alapját.

De mi haszna a kicsisírkéből, vetőmagból annak, aki eddig azt sem tudta, mit kezdjen velük. A Heifer ebben is segít. Három USA-beli központjában tanulnak azok a munkatársak, akik az új tulajdonosokat megtanítják az adományok helyes felhasználására, hogy ne vesszen kárba semmi, kerüljön bárhová, Kínába, Thaiföldre, Albániába... De nemcsak felnőttekkel, gyerekekkel is foglalkoznak, mert tudott, hogy ők nagyon szeretik az állatokat. (Hondurasban éjszakára beviszik magukkal az állatokat a kunyhóba, ne hogy ellopják őket.) A kiképzésbe tehát bevonják a gyerekeket is, ez azonban elsősorban a nőket érinti, mivel ők gondoskodnak a családok eltartásáról, a szedegetéstől, vízfordástól, a gyermekneveléstől az egész napot kitöltő létfontosságú mozzanatokig. (A világ szegényeinek 70%-a nő!) A kenyai Lydia Mbnaya 200 kilométert gyalogolt, hogy eljusson a Heifer fejtágitó előadásaira. A Romániában élő kis Lavinia pedig, családjával és a hasonló helyzetűekkel nemcsak egészségesebb élelemhez jutott, nagyot javult az életszínvonaluk is.

De honnan keríti elő a Heifer a rengeteg pénzt, és valójában mennyit fordítanak a segélyekre? Nos, világunkban ritka jelenség – és megnyugtató tudni –, hogy az adományok zöme valóban a végcélt szolgálja. „Adományod eljut az éhség határára tengődökhöz, segít nekik a túlélésben. Ezen túlmenően megteremt az önállósuláshoz és az egészséges közösségek kialakulásához vezető alapot”. A Heifer legbökezebb adományozója a Microsoft megalapítója, Bill Gates és felesége, Melinda. Eddig 42 millió dollár támogatást nyújtottak. Ez a legnagyobb összeg, amit valaha is kaptak. De ott vannak a „kisemberek” is a maguk 10-20 dollárjával, igazolva a gyerekkori persely motyóját: Sok kicsi (valóban) sokra megy.

Bitsky Ella, Sarasota

AZ ÖRDÖG TRAGÉDIÁJA
MÜNCHENBEN

A Münchener Állami Operaház február végén magyar opera világbemutatójának színhelye volt. Bajorország kulturális költészetét fordítanak új operák megrendelésére. Ebben a szelemben kapott megbízást a világhírű magyar zeneszerző és karmester, Eötvös Péter olyan korszerű zenemű komponálására, amely választ keres a XXI. század kihívásaira. Az új Eötvös-opera librettóját Albert Ostermaier, az egyik legjelentősebb német drámaíró szerezte. Ostermaier librettója Madách Imre nemzeti drámáját, Az ember tragédiáját, a „magyar Faustot” tünteti át a XXI. századba. Az alakok tehát Madáchtól valók, azonban az operai feldolgozásban egészen más szereplők konstellációja és a darab cselekménye. Lucifer körbevezeti Ádámot és Évát a konfliktusokkal, félreértésekkel, bizonytalanságokkal teli világban – a virtualitás és a science fiction világában. Jóllehet úgy tűnik,

hogy mindent ő irányít, a végén mégis kockára kerül Lucifer egzisztenciája: a Gonosz leválik alakjáról és új formát ölt. Ezáltal Az ördög tragédiája az ember tragédiájává lesz, aki nem képes többé kordában tartani magában a gonoszt. Az ördög tragédiájában Lucifer társait is kap: Lucyit, aki voltaképp mindeki ellen van. A 12 képből álló opera végén az ősmítosz Lilithjeként, Ádám első feleségéként ismeri föl saját identitását. Az új művet komikus-utópisztikus operaként határozza meg Eötvös Péter zeneszerző, mert véleménye szerint a világ sok gonoszsága nem az ördögtől jön, hanem belőlünk, emberből – ezt azonban ironikus távolságtartással szemléli a darab, amely utópikus, mivel sok minden fikció benne. Mégis a figyelmes néző ráismer korunk vezér-jelenségére, a médiának a bünt elbagatelizálási igyekvő kórusára, a jótt rosszal összemosis igyekezetére, az erkölcsi értékek lemosolygására. Eötvös Pé-

ter új művét a Bajor Állami Operaházban Kovalik Balázs, a Magyar Állami Operaház művészeti vezetője állította színpadra. Kovalik egy interjúban elismeréssel méltatta a Bajor Állami Operaház bátorságát, hogy rendszeresen mer olyan zeneműveket megrendelni, amelyek szerzői a XXI. század problémáira keresik a megoldást. Mind ezt azért teheti meg, mert a közönség – ellentétben a magyar operatagotok zömével – nemcsak Mozart, Verdi vagy Strauss üzenetére fogékony, hanem kíváncsi arra is, hogy mit üzen neki a kortárs művész. Ez teszi lehetővé Eötvös Péter számára is, hogy egyik operát a másik után komponálja. Művei szerves részeit képezik a világ vezető zenekari, kortárs zenei együttesei és fesztiváljai által játszott programok. A Magyar Kultúra Követe, a Kossuth-díjas zeneszerző és karmester immár öt operája rendszeresen műsoron van Európában és az Egyesült Államokban. Vincze András

A HUMÁNTÖKE ÉS
A CSALÁD

Európa népessége csökkenőben. Európa előreszik. A társadalom előregedése két dologból fakad: egyrészt nagyobb a várható élettartam. Ez nagyon jó. Másrészt csökken az ún. termékenységi ráta, így csökken az eltartott fiatalok száma. Ez már kevésbé megnyugtató. Több, viszonylag nagy létszámú generáció él egymás mellett. Korunk az első a világ történelmében, amikor a társadalomban az idősek aránya meghaladja a fiatalokét.

Ennek a ténynek beláthatatlan pszichológiai, szociológiai, politikai és gazdasági következményei lesznek. Mégis, úgy tűnik, a mértékadó értelmiségi körök messze nem a súlyának megfelelően foglalkoznak a kérdéssel.

A társadalom még mindig nem realizálta, hogy a gyermek nem magánügy. Természetesen az, hogy ki, hány gyermeket vállal, valóban magánügy. Az azonban nem, hogy a társadalom hogyan tekint e családok helyzetére: megadja-e a valós esélyegyenlőséget a több gyermeket vállalóknak? Európa-szerte a családok szétesését látjuk. Stabil családi háttér mellett könnyebben vállalnak gyermekeket a leendő édesanyjak. Csakhogy, amint a demográfiai adatok nézzük, a gyerekek nagy része már családon kívül születik. Lehet, hogy a probléma csak formális. Lehet, hogy együtt maradnak az együtt élők. Akkor tulajdonképpen miért is nem vállalják az elköteleződést? Bizonytalan státusú anyák kevesebbet szülnek. Kevesebb gyermek születése pedig azt jelenti, hogy hiány lesz jól képzett szakemberekben. Egy-egy gyermek felnevelése és taníttatása a családoknak sokba kerül. Az emberek nagyon is jól tudnak számolni: nem vállalják ezt az áldozatot.

Sokan azt gondolják, ha a nyugdíjrendszer tökéletesen alapra helyeződik, s ők ennek keretében megtakarításokat eszközölnek, akkor megtették mindent, hogy jobb lenne, ha a hit helyett gondolkodnának az emberek. Tempfli Imre könyve megtanít gondolkozni imádkozni. Mondták valamikor az elmúlt diktatúra „szentjei”, hogy jobb lenne, ha a hit helyett gondolkodnának az emberek. Tempfli Imre könyve megtanít gondolkozni imádkozni. A soron következő ünnepek előtt, majd a lelki béke csendjében legszebb ajándék ez a könyv kicsiknek és nagyoknak. A Mi-átánk ezer éve otthon van Szatmár megyében, Tempfli Imre könyve pedig segít bennünket, hogy mi otthon legyünk a Mi-átánkban. A könyv beszerezhető: Szatmár: Szentlélek Plébánia Szatmárnémeti, Merlós Tibor RO-440182 Sattur-Mare, Str. Sanatarii - K 17/A, Tel.: +40-361-401-255 szentlelek@sm.rdsnet.ro Stuttgartban: Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffler-Str. 30., D-70186 Stuttgart. Tel.: 0711-2369190, mission@stuttgarti-magyarok.de

Csirik Csaba

AZ ÚR IMÁJA

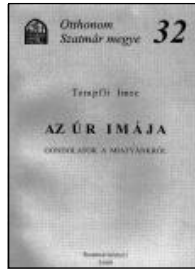
Tempfli Imre új könyvéről

Templomban, temetőben, beteg ágya mellett, amikor bajban vagyunk – mondjuk a Mi-átánkat. Mondjuk kétségbeesésünkben (legritkább esetben örömlünkben), mondjuk némi reménnyel, mondjuk hagyományból. Mondjuk, de legritkább esetben mondjuk tudatosan, pedig a gépiesen mondott ima mit sem ér.

„Még egész kicsi gyermekként hallottuk a Mi-átánkat imádságnak szavait, és hamarosan együtt imádkoztuk otthon vagy a templomban. Mindvégig gyerekek maradtunk, mert rájöttünk, hogy a nagy egész előtt mi csak kicsi, csodálkozó gyermekek maradhatunk. Felnőttként is imádkozunk a »mennyei Atyához«, mert hiszünk abban, hogy Ő vezeti életünket, és mindig rajtunk tartja tekintetét.

Az ima meghitt beszélgetés Istennel. Az ima az emberi szívnek Isten cí-

mére küldött e-mailje, a lélek szánya, amely ég felé emel.” – írja Tempfli Imre legújabb kötetének bevezetőjében.

Az Otthonos Szatmár megye könyvsorozat 32. darabja jelent meg a napokban, címe: Az Úr imája, gondolatok a Mi-átánkról. Szerzője, Tempfli Imre végigelenzi legszentebb imánkat, úgy is mondhatjuk, hogy megtanít imádkozni. Bármikor elhadarjuk az Úr imáját, de nem tudunk imádkozni, mert sem szellemileg, sem kiléleg nem

vagyunk jelen az imában. Mondták valamikor az elmúlt diktatúra „szentjei”, hogy jobb lenne, ha a hit helyett gondolkodnának az emberek. Tempfli Imre könyve megtanít gondolkozni imádkozni.

A soron következő ünnepek előtt, majd a lelki béke csendjében legszebb ajándék ez a könyv kicsiknek és nagyoknak. A Mi-átánk ezer éve otthon van Szatmár megyében, Tempfli Imre könyve pedig segít bennünket, hogy mi otthon legyünk a Mi-átánkban.

A könyv beszerezhető: Szatmár: Szentlélek Plébánia Szatmárnémeti, Merlós Tibor RO-440182 Sattur-Mare, Str. Sanatarii - K 17/A, Tel.: +40-361-401-255 szentlelek@sm.rdsnet.ro Stuttgartban: Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffler-Str. 30., D-70186 Stuttgart. Tel.: 0711-2369190, mission@stuttgarti-magyarok.de

Csirik Csaba

CLERICUS CUP – IDÉN NEGYEDSZER

Négy száz pap részvételével 16 csapat méri össze erejét a Klerikus Kupán február 20-tól kezdődően. A Tarcisio Bertone bíboros, vatikáni államtitkár támogatásával elindított Clericus Cup megnyitóján részt vett Claudio Paganini, a Clericus Cup elnöke és az olasz futballszövetség vezetője, Giancarlo Abete. A mérkőzések helyszíne a Vatikán közvetlen közelében található Oratorio San Pietro egyházi

sportterület. A döntőre a római olimpiai stadionban kerül sor májusban.

A legkülönbözőbb országokból, így például Svájcól, Németországból és Pápua Új-Guineából származó játékosok is részt vesznek a bajnokságban. A labdarúgók életkora 19 és 57 év között van. A kupán katolikus egyetemes papjai, nemzetközi papi kollégiumok tagjai és szeminariumok növendékei vehetnek részt Rómából és környékéről. □

A dologi vagyont emberi erővel kell működtetni. A technikai haladásnak hála, egyre inkább képzett munkaerővel. S ez a másik ok, amiért szükségesszerű

(Folytatás a 7. oldalon)

HÍREK – ESEMÉNYEK

Fiume magyar emlékezete

A 19. század közepén egy francia utazó a következőket írta az adriai kikötővárosról: „Fiume az a magyar város, amelyben a horvátok olaszul beszélnek”. Skultéty Csaba „Fiume magyar emlékezete” című gyűjteménye a budapesti Országos Széchenyi Könyvtár múlt évi kiállítása után, ez év február 19-től április 30-ig Debrecenben tekinthető meg, ahol erre az időre a Déry Múzeum fogadta be. A következő állomás – később meghatározott időben – maga Fiume lesz.

Megtalálták Pázmány sírját

Stanislav Zvolenský pozsonyi érsek január 23-án bejelentette, hogy a Szent Márton-dóm szentélye alatt megtalálták Pázmány Péter földi maradványait.

A tavaly kezdődött ásátások kapcsán Halkó József egyháztörténész, a feltárás koordinátora elmondta: régi dokumentumok, főleg Knauz Nándor közlése alapján kezdtek keresni a sírt. Georadarral és magnetométerrel mérték fel a szentély alatti területet, régészekkel együttműködve, így bukkantak rá a sírra. A felfedezés részleteiről később, a maradványok alapos szakvizsgálata után adnak tájékoztatást.

Országos papi találkozót

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Titkársága a Papok éve megünneplésére országos papi találkozót szervez április 15-én Esztergomban, amelyre a határon túli magyar lelképászorokat is várják. Az egynapos találkozó előadója P. Raniero Cantalamessa, a Pápai Ház szónoke lesz. A résztvevő püspökök és papok által közösen bemutatott szentmise a híveket is várják a bazilikába. □

Erősödik a bajor–magyar barátság

A szokatlanul nagy havazás ellenére is igen sokan jelentek meg a müncheni Bajor–Magyar Fórum újévi fogadásán a Hans Seidel Alapítvány dísztermében. A Fórum elnökszönya, Elisabeth Schosser üdvözölte a vendégeket, közöttük Kovács József müncheni főkonzul urat, akinek szolgálata Bajorország mellett Baden-Württemberg, Rheinland-Pfalz és Saarland tartományokra is kiterjed. Az ünnepi beszédet Erwin Huber volt bajor pénzügyminiszter, a Fórum kuratóriumának tagja tartotta. Beszédében különösen kiemelte a bajor–magyar kapcsolatok és barátság tartós szilárdágát. A felszólalók foglalkoztak a magyar parlamenti választásokkal, megemlékeztek az Erkel Ferenc-emlékvérről és Pécs városának „Európa kultúrfővárosi” ünnepségeiről, a Fórum tervezett utazásáról Sopronba és Mattsee-be, különös tekintettel Németország újraegyesítésére.

Képünkön balról jobbra: Kovács József főkonzul, Günter Spaeth honorárfőkonzul, Elisabeth Schosser elnök, Erwin Huber volt bajor finansminiszter, Cserháti Ferenc püspök és Püspök László volt müncheni magyar főkonzul.

(Lang, Interpress)

SZÁJRÓL SZÁJRA

A feketelevestől a Rózsadombig (2.)

Elérkeztünk a békésebb történetekhez. Vezetőnk a török utazó: Evlia Cselebi. Az ő tizkörtés utáírása hatodik kötetében Magyarországgal foglalkozik, sok színes részlettel, érdekes adatokkal az ország akkori történetéből. Gül Baba történetét is ő meséli el először, bár nem volt kortársa. Később élt, a XVII. században. A török utazó számára természetes volt a megemlékezés a Rózsák Atyja emlékére emelt tőrberől, a nyolcszögletű, boltozatos mohamedáni sírhelyről, amely akkor már híres búcsújáró hely volt a budai domboldalon. Mint Evlia Cselebi írja: a Rózsák Atyja egyenesen a proféta családjából származott, és Szulejmán szultán is tisztelte. A magyar tartomány védőszentjének nevezték, a halála utáni gyászmenetben – állítólag – maga vitte Gül Baba testét. Könnyen lehet, hogy Evlia Cselebit ismertetésére során a fantázia magával ragadta, és ez talán túlzásokhoz vezetett. Hiszen nevének második tagja, a „cselebi”, régebben az efendi helyett volt használatos, előkelő urat jelentett. Nos, egy ilyen úrtól igazán nem vehetjük rossz néven, hogy időnként rugalmasan kezelte a történelmi hűséget.

A budai domb történetében szerepel, hogy ott állt valamikor a bektási rend kolostora, törökül „tekkéje”, és ez a gazdag közösség alapozta meg a vidék hírnevét. Az ilyen rendházak vezetőit a Baba nével illették a tagok. Ez, meg bizonyára más is, készíthette a boncolgatásra annak az elméletnek kidolgozóit, hogy a gül szó nemcsak rózsát jelenthet. Jelentheti a török világban tiszteletet kifejező jelzőt, a „kopaszt” is. Sőt átvitt értelemben még azt a rózsát is, amely a kolostorok vezetőinek fejfedőjét díszítette. Még

merészebben: jelentheti a tüzes rózsát is, melyet a dervisek szintén gülnek neveztek, mert annak megérintését olyan „kellemesnek” találták, mint a rózsálatot... Persze ezek a gondolatok, elméletek, messze vezetnek a Rózsák Atyjától. Viszont magyarázattal szolgálunk arra, hogy az 1670 táján erre a környékre tévedt utazót, az angol Brown urat, egy bizonyos Gül Baba vendégelte meg. Lehet, hogy a tekke vezetőjét mindenkori Gül Babának hívták? Bárhogy legyen is, bizonyos, hogy a török uralom óta eltelt századok során sok híthő zarándok keverte fel a sírhelyet és kérte az ott eltemetett segítségét a hetedik mennyországba vezető úton.

En személy szerint egyáltalán nem tiltakoznék a Rózsák Atyja elmélet ellen. Hiszen egy történet, amely a következő szavakkal kezdve meséli el a domb nevének eredetét: Szent volt, költő volt, és szerette a rózsákat. Ennyit tud a krónika Gül Babáról, akinek a sírja ott van a Margit híddal szemközt a halmon, abban a kis mecsfélében, ahova még most is el-elvándorlik egy-egy kóbor dervis, hogy reggel homlokát odadörzsölje az üdvözölt férfiú porát fedő deszkához, este pedig jó budai bort igyék a Három 8-asban... – könnyebben nyeri meg tetszésünket, mint a tudományos latolgatás. Márpedig Tóth Béla így kezdte elbeszélését a Rózsadomb névadójáról, Gül Babáról és az ő rózsakertjéről, továbbá Abdurrahman arab zarándok meséjéről, amely a magyar legény kalandját mondja el a loport rózsával és Gül Baba rózsaloajával...

De – mondom most is, mint már néhányszor – ez már egy másik történet.

Ramsay Gyöző

AZ ÖKUMENÉ ELŐMOZDÍTÁSÁÉRT

Az ökumenikus párbeszéd elmúlt negyven évének eredményeit vitatták meg Rómában, a Keresztény Egység Elősegítése Pápai Tanácsa által február 8. és 10. között megrendezett szimpóziumon a katolikusok mellett az Evangélikus, Református, Anglikán és Metodista Egyházhoz tartozó teológusok.

2009 októberében megjelent a „Beta-karítáni a természet: a keresztény hit alapvető szempontjai az ökumenikus párbeszédben” című kiadvány. A kötet egybegyűjtötte a Katolikus Egyház, a Lutheránus Világszövetség, a Református Egyházak Világszövetsége, az Anglikán Közösség és a Metodista Világtanács párbeszéde elmúlt 40 évének eredményeit. Emellett fontos kérdéseket vet fel a jövőre és az ökumenikus megbeszélések tartalmára vonatkozóan. Voltaképpen ebben a könyvben foglaltakról rendezték az idei szimpóziumot. Az evangélikus, református, anglikán és metodista hagyományhoz tartozó teológusok a dikasztériumban tárgyaltak Walter Kasper bíboros meghívására.

A háromnapos megbeszélés során részletesen megvizsgálták a közös nyilatkozatok és megállapodások fogadtatását és annak szükségességét, hogy a keresztények közösen tegyenek tanúságot hitükről. Arról is szó esett, hogy az ökumenikus párbeszéd hogyan folytatódjon a jövőben. Kasper bíboros emlékeztette a résztvevőket, hogy mit jelent a szeretetközösség teológiai értelemben. Nem horizontális értelemben vett közösséget jelent, hanem „communio sanctorum”, egyfajta függőleges értelemben vett részvétel a szent dolgokban, ami nem más, mint Krisztus Lelkének jelenléte is-

ten szavában és a szentségek kiszolgálása, megfelelően felszentelt papjai által.

A szimpózium feltárta, hogy a hagyományos egyet nem értést hogyan lehet felülvizsgálni, ha azt a küldetés összefüggésében és Isten országának szempontjából elemezzük. Említést tettek arról az új és ígéretes megközelítésről, amelyben az ökumenikus párbeszédet ajándékok cseréjeként tekintünk, illetve ösztönöznek beszélgetésnek tartjuk a különbözőség határaitól és az igazságok hierarchiájának szerepéről. A megbeszélések során gyakorlati javaslatok is felmerültek az egység keresésének ösztönzésére, különösen egy közös nyilatkozat létrehozására vonatkozóan, amely az ökumenizmus terén elért eredményekről szól. Ennek egyik formája lehetne a keresztiségi hit közös megerősítése, beleértve egy kommentárt az apostoli hitvallásról és a Miatyánkról.

A számos pozitív javaslatot továbbítják a pápai tanács novemberi plenáris ülésé felé. A résztvevők megerősítették, hogy az ilyen természetű találkozók összehívása különösen Róma érnyé, mutatva azt a szélesebb körű hozzájárulást, amelyet a péteri szolgálat nyújthat az ökumenizmus számára – zárul a „Beta-karítáni a természet” címmel az ökumenikus párbeszédéről rendezett vatikáni szimpózium záróközleménye. (VR)

A HUMÁNTÖKE...

(Folytatás az 5. oldalról)

a következő generáció megszületése és felnevelődése. Nagyon egyszerű ugyanis a kérdés a piacra bízni, hogy majdcsak lesz megfelelő munkaerő a piacon! Csakhogy a demográfiai folyamatok nagyon hosszú átütési idejűek. Sokkal hamarabb kell a döntést a gyermekvállalásról meghozni, mint mielőtt érzékelhető lenne, hogy nincs elég marós, gázszelöl, informatikus, buszvezető, szemétszállító, ápolónő, orvos, mérnök, kémikus, biológus a piacon.

Márpedig nem lesz, ha a családok nagy többsége nem vállal gyermeket. Ha nem vállalja ki-ki a részét a humántőke létrehozásából, akkor félmegoldás lesz a pusztán pénzbeli nyugdíj-előtakarékosság. Az értéktelenség másik felére – a gyermeknevelésre – nem. Ha sokan elmulasztják ezeket a „befizetéseket”, azaz, az ezzel kapcsolatos kiadások vállalását, akkor a gyermekes családok kétszeresen vállalnak a jövőért terheket. Ez mindenképpen sérti a társadalmi igazságosságot. Vannak ugyan kedvezmények a többgyerekesek számára, de ezek a kedvezmények nem kompenzálják teljes mértékben a gyermeket nem vállalókhöz képest jelentkező hátrányokat. A modern világ tanult generációkat követel. Az alacsony képzettségűek elhelyezkedési lehetőségei meglehetősen rosszak. A magas képzettségű gyerekek felnevelése viszont sokba kerül. Mondhatjuk, a komoly gyermeknevelés közérdekű befektetés a humántőkébe.

Európa boldogabbik részén erre – nagykéséssel – már kezdenek rádöbbenni... Érzékelik, hogy itt nem csupán a nyugdíjakkal finanszírozhatóságáról van szó, hanem sokkal átfogóbb dologról! Érinti a kérdés magukat a vállalkozásokat is, hiszen kinek adják el azt, amit termelnek? Ha nem jönnek kellő számban új generációk a ma élők után?...

Ezért ma már nem tekintik „örödtől való gondolatnak” egyes országokban a

járulékok gyermeklétszámától függő differenciálását. Olyan javaslatokat is kidolgoztak firenzei és müncheni tudósok, amelyek a nyugdíjak nagyságát közvetlenül függővé teszik a vállalt gyerekek számától – hiszen ők lesznek majd a járulékfizető polgárok.

Valahol erre felé kell keresni a megoldás egyik tényezőjét. A sokgyerekes szülőknélke adandó nyugdíjkezdemény lehetővé tenné, hogy a munkaképes korosztály zavartalanabban dolgozhasson, mert lenne nagymama, aki vigyáz szükség esetén a gyerekekre. Feltéve természetesen, hogy a generációk viszonya barátságos, és nem élnek egymástól nagyon távol. A munkaadóknak adott kedvezmény érdekében tenné őket a nagyszaladások foglalkoztatásában, rugalmas munkaidő kialakításában, részünkaidő kinalásában. Továbbmennek: A nagy család nem probléma, hanem megoldás. A családon belül nyújtott (ingyenes) szolgáltatásokkal ugyanis versenyképesebbé válhat az egyes társadalom. Ázsiai versenytársaink ezt nagyon is jól tudják! Nem véletlen az előretörésük a nemzetközi piacon! Nem pusztán olcsóbb béreik, de alacsonyabb közterhek is hozzájárulnak sikereikhez. Érdemes ezt eltanulnunk!

Ha nem akar egy ország a globális versenyben lemaradni, szabja ehhez szociálpolitikáját és társadalombiztosítási rendszerét. Valószínű meg a gyermeket vállalók komplex támogatását, a nagy családok pozitív diszkriminációját! Chesterton ezt írja egyik munkájában: „Ha meg akarjuk menteni a családot, forradalmastani kell a nemzetet”. Higgycik el, ez a legnehezebb forradalom, ami valaha végbement. Itt nem egyik osztálynak a másikat kellene legyőznie, hanem önmagunk rövidlétő önzése fölé kell kerekednünk. Pedig, ha Európa meg akar maradni a világ porondján, értékeivel, civilizációjával, kultúrájával, e változásnak drámai sebességgel el kell kezdődnie.

Botos Katalin

